

ЯКІСТЬ ТА ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА РЕКРЕАЦІЙНИХ ТЕРИТОРІЙ

*Доповідач – Казакова К.І., ст.,
Науковий керівник – Гільов В.В., к.т.н., доц.,
Придніпровська державна академія будівництва та архітектури, Україна
karina_k12@ukr.net*

Кожній людині необхідно відпочивати для відновлення фізичних, розумових сил, а також для підтримки і коригування фізіологічного стану організму. Основна ідея при побудові цілісної стратегічної перспективи розвитку рекреаційної території полягає в забезпеченні збалансованої взаємодії природних, технічних і соціальних підсистем, які формують середовище, що відповідає санітарно-гігієнічним, естетичним і матеріальним потребам суспільства при збереженні природно-ресурсного та екологічного потенціалу природи.

Для вирішення зазначеного завдання необхідно оцінити рівень економічного розвитку та екологічного стану території; проаналізувати ресурсний потенціал регіону; провести територіальне і галузеве зонування території за видами ресурсів, оцінити екологічний стан території. Результати досліджень можуть створити основу обґрунтування стратегічних перспектив - розвиток, стабілізація, скорочення рекреаційної діяльності відповідно до дотриманням принципу «Не нашкодь» як людині, так і навколишньому середовищу.

При організації ефективної рекреації людини необхідно враховувати екологічний стан природних систем і якість навколишнього середовища як визначального фактора рекреаційної діяльності, що пов'язано з безпосередньою участю природних складових (клімат, гідроресурси, бальнеогрязьові запаси, фітолікувальні фактори, морські і пляжні ресурси) в рекреаційному процесі. Тому зниження якісних характеристик навколишнього середовища по відношенню до нормальних становить небезпеку і для суспільства, і для кожної людини, а також різко негативно позначається на рекреаційній привабливості території [1, 4].

В Придніпровській державній академії будівництва та архітектури була розроблена методика оцінки якості і безпеки життєдіяльності населення [2, 3], одною з складових якої є оцінка рекреаційних територій. Методика оцінки якісного стану рекреаційних територій ґрунтується на положеннях кваліметрії та охоплює наступні етапи: 1) вибір і визначення кількісного значення факторів, 2) бальна оцінка факторів, 3) ієрархізація факторів, 4) визначення інтегрального показника якості середовища. Усі фактори оцінюються по 4-х бальній шкалі. Основа оцінки якості полягає в порівнянні отриманих якісних величин часткових факторів з теоретично оптимальними значеннями, з нормами, директивами, техніко-екологічними показниками.

Як приклад наведемо спосіб оцінки фактору «Віковий фактор», що відноситься до області благополуччя «Рекреаційне середовище», класу «Якість системи зелених насаджень»:

- до 40 років – 4 бала (повністю придатна оцінка);
- 40-50 років – 3 бала (придатна оцінка);
- 50-70 років – 2 бала (частково придатна оцінка);
- 70-100 років – 1 бал (непридатна оцінка).

Коментар: в природі кожне дерево і чагарник має вікову межу. У містах з розвинутою мережею промислових підприємств ця межа набагато знижена.

Основою доцільності стратегії захисту позицій територіального рекреаційного комплексу на ринку без зростання обсягів рекреаційних послуг є рівень наявних рекреаційних ресурсів території, які використовуються вже з достатньою завантаженням і в цих умовах доцільно вдосконалення рекреаційних послуг без збільшення потужностей підприємств рекреації. В умовах цих вимог, необхідно оцінювати доцільність створення нових і розвиток наявних об'єктів рекреації та інфраструктури на окремій території, виходячи зі сформованої практики використання ресурсів.

Стратегія з такими цілями економічно доцільна для території, яка володіє унікальними рекреаційними ресурсами, використовуваними сьогодні на максимально допустимому рівні.

Використання території для рекреаційної діяльності має з одного боку враховувати рівень економічної доцільності її організації, а з іншого – екологічні характеристики використовуваного простору. Отже, важливо комплексне усвідомлення сформованого і можливого впливу на природне середовище антропогенних процесів, включаючи рекреаційно-економічну діяльність.

Порушення балансу «ресурси-обсяги діяльності» на території можуть привести як до різкого зниження якості послуг, що надаються, так і до критичних змін в стані території, які вимагатимуть значних витрат на заходи щодо усунення негативних наслідків. Необхідно безпечно, для навколишнього середовища, використовувати природні ресурси в тому числі і для рекреації, тільки в цьому випадку, ми зможемо задовольняти свої потреби, не ставлячи під загрозу можливість використовувати ці ж ресурси майбутнім поколінням.

ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ

1. Саньков П.Н., Кащенко Е.П. Озеленение городских и рекреационных территорий. – Днепропетровск: Учебное пособие, 2000 – 117с.

2. Гільов В. В. Методика оцінки якості та безпеки життєдіяльності житлового середовища найбільшого міста / В. В. Гільов // Вісник Придніпровської державної академії будівництва та архітектури. — Д. : ПДАБА, 2012. — № 1—3. — С. 90—97.

3. Гилёв В. В. Обеспечение экологической безопасности промышленного региона / В. В. Гилёв, В. Н. Макарова // Вісник Придніпровської державної

академії академії та архітектури. — Дніпропетровськ, 2015. — №4 (205). — С. 62—67.

4. Рекреація і екологія: стратегія взаємовідносин /Електронний ресурс/ Режим доступу: <http://dspace.nbuiv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/76252/05-Vetrova.pdf?sequence=1>.

ІДЕНТИФІКАЦІЯ НЕБЕЗПЕЧНИХ І ШКІДЛИВИХ ВИРОБНИЧИХ ФАКТОРІВ ЯК ЗАПОРУКА ЗМЕНШЕННЯ ПРОФЕСІЙНИХ РИЗИКІВ ТА ЗАГРОЗ

*Доповідач – Качан В.О.,
Науковий керівник – Смоляр Н.О., к.б.н.,
Полтавський національний технічний університет
імені Юрія Кондратюка, Україна
smolarnat@ukr.net*

Одним із найважливіших напрямів процесу інтеграції України з Європейським Союзом (ЄС) є адаптація національного законодавства до законодавства ЄС. В першу чергу це стосується законодавчої бази з охорони праці, зокрема й сфери охорони праці на підприємствах. Насамперед, це пов'язано нерідко із застарілістю, недостатністю, а подекуди відсутністю відповідних нормативно-правових актів, та дотриманням вимог і правил охорони праці, що спрямовані на попередження й профілактику утворення небезпечних та шкідливих виробничих факторів як головного джерела виникнення професійних ризиків.

Згідно з конвенціями Міжнародної організації праці та директивами ЄС, а також ст. 153 Кодексу законів про працю України, на всіх підприємствах, в установах та організаціях власник або уповноважений ним орган повинен створити безпечні й нешкідливі умови праці. Створення таких умов зазвичай здійснюється шляхом проведення процесу аналізу потенційних небезпечних і шкідливих виробничих факторів (далі – НШВФ) та впровадження відповідних заходів і засобів щодо їх зменшення або усунення. Але, як засвідчує практика, об'єктивно проаналізувати ПНШВФ у правовому полі, використовуючи існуючу нормативно-правову базу з охорони праці, нерідко є проблематично.

НШВФ є головними причинами виникнення реальних, а також існування потенційних небезпек на підприємстві. Повне виключення НШВФ в умовах виробництва неможливе, але зниження їх негативного впливу, а в деяких випадках усунення окремих, абсолютно необхідне та досягне завдання, яке слід вирішувати шляхом розробки і застосування відповідних заходів та засобів. Методологічною основою для розробки заходів і засобів є всебічний аналіз потенційних небезпечних і шкідливих виробничих факторів, що можуть виникнути під час експлуатації технічної системи. Від повноти та об'єктивності